

Co-funded by the
Europe for Citizens Programme
of the European Union

ACTIVEU “Uaktywnij się! Zachęty dla aktywnego uczestnictwa w demokratycznym funkcjonowaniu Unii Europejskiej”

Krajowe rekomendacje dla zmniejszenia przeszkód dla aktywnego uczestnictwa oraz wprowadzenia zachęt dla stania się aktywnym obywatelem/obywatelką

Opracowane w trakcie:

KRAJOWEGO FORUM OBYWAELSKIEGO „KREATYWNIE O EUROPIE”

Bielsko-Biała, 9 czerwca 2015 r.

1

Spis rzeczy:

I. Punkt wyjścia – co oznacza „aktywne uczestnictwo obywatelskie”?	3
II. Dla lepszego zrozumienia barier i przeszkód dla aktywnego zaangażowania demokratycznego. Dla lepszego zrozumienia zachęt dla aktywności obywatelskiej	3
III. Krajowe rekomendacje dla zmniejszenia przeszkód dla aktywnego uczestnictwa oraz wprowadzenia zachęt dla stania się bardziej aktywnym obywatelem/ obywatelką	5
IV. Rola organizacji pozarządowych w zachęcaniu do demokratycznego zaangażowania	11

I. PUNKT WYJŚCIA

Aby móc rozmawiać o przeszkodach dla aktywnego uczestnictwa i zachętach dla takiej postawy, konieczne było najpierw scharakteryzowanie, jak Uczestniczki i Uczestnicy Forum rozumieją pojęcie „aktywne uczestnictwo obywatelskie”. Na czas Forum przyjęto następującą charakterystykę:

Uczestniczenie w demokratycznym funkcjonowaniu każdej społeczności oznacza posiadanie praw, środków, przestrzeni, możliwości i wsparcia w uczestniczeniu w procesach decyzyjnych dotyczących tej społeczności. Co więcej, jest to też możliwość angażowania się w działania, które przyczyniają się do budowania lepszego społeczeństwa.

Z CZYM JESZCZE (DLA UCZESTNIKÓW I UCZESTNICZEK FORUM) KOJARZY SIĘ POJĘCIE „AKTYWNE UCZESTNICTWO OBYWATELSKIE”?

- Skuteczne rozwiązywanie problemów;
- przyszłość;
- demokracja;
- ograniczenie przywilejów;
- równość;
- mobilność;
- wiedza, informacja;
- współpraca;
- rozwój jednostki;
- dialog;
- zaangażowanie;
- odpowiedzialność;
- walka z dyskryminacją;
- pomoc.

II. BARIERY, PRZESZKODY oraz ZACHĘTY

Zanim możliwe będzie wypracowanie skutecznych rekomendacji dla zmniejszenia przeszkód dla aktywnego uczestnictwa oraz wprowadzenia zachęt dla stania się bardziej aktywnym obywatelem/ obywatelką – konieczne jest nazwanie, określenie owych przeszkód i zachęt.

DLACZEGO LUDZIE NIE UCZESTNICZĄ W DEMOKRACJI? GŁÓWNE POWODY.

Uczestnicy i Uczestniczki Forum określili tu 3 główne obszary tematyczne:

1. POWODY OSOBISTE

- są zajęci;
- wstydzą się;

- lenistwo;
- szukają wymówek;
- są nieśmiali;
- nie umieją głosować (nie znają procedur głosowania);
- nie interesują się tym;
- brak tradycji rodzinnych (rodzice nie głosowali);

2. BARIERY MENTALNE

- przekonanie, że nikt mnie nie wysłucha (rozczarowanie demokracją);
- brak motywacji;
- ignorancja;
- mentalność ludzi (z czasów komunizmu);
- nie przynosi skutku (aktywności obywatelskie nie są skuteczne, petycje nie są rozpatrywane itp.);
- brak wiary we władzę;
- ostracyzm społeczny (zbyt mała anonimowość; inni się dowiedzą o naszych preferencjach politycznych);
- słaba samoocena ludzi ze wsi (zarówno na poziomie krajowym jak i UE);
- wyłączenie młodzieży z procesów decyzyjnych (gdy mają mniej niż 18 lat);

3. PROBLEMY ZEWNĘRZNE

- nieznanostwo procedur;
- zagmatwane procedury;
- brak rzeczowych i systematycznych debat (nieprzystępna forma);
- nie używanie nowych mediów (np. głosowanie przez Internet);
- brak dojazdu, utrudnienia dla niepełnosprawnych;
- nie ma dobrego kandydata i jego późniejsza ignorancja wyborców po wyborach;
- bariery instytucjonalno – prawne (by zadziałać skutecznie trzeba mieć „znajomości” na poziomie UE);
- brak przekazu od europosłów (nad czym pracują? Jak wygląda ich praca? Co oni w ogóle robią w Parlamencie?);
- brak znajomości polityków z UE (kto jest europosem? kto to jest?) + bariera językowa (część osób nie zna angielskiego);
- zła rola mediów: słabe zainteresowanie poziomem lokalnym i poziomem Unii Europejskiej; brak promowania dobrych skutków działań, aktywności (lokalnie i poziom UE); [media interesuje głównie poziom kraju];

JAKIE ZACHĘTY MOGŁY BY SKŁONIĆ CIĘ DO ZAANGAŻOWANIA SIĘ W PROCES DEMOKRATYCZNY?

Zdaniem Uczestników i Uczestniczek Forum, zachęty można podzielić na 5 głównych obszarów:

1. EDUKACJA

- więcej staży na terenie UE dla młodzieży;
- lepsza nauka języka obcego w szkole;
- lepszy przekaz wiedzy, dotyczącej aktywności obywatelskiej i wiedzy o społeczeństwie w szkole;
- organizowanie wycieczek krajoznawczych przez szkołę, społeczność lokalną;
- spotkania informacyjne pt. „jak być aktywnym”;
- pokazanie pozytywnych wzorców działań;

- pokazanie korzyści związanych z aktywnym zaangażowaniem w życie społeczne;
- lepsza rozpoznawalność edukacji pozaformalnej (pracodawcy honorują również kompetencje zdobyte w ramach edukacji pozaformalnej);
- wizyty studyjne (dla poznawania praktycznych rozwiązań);
- powołanie centrów informacji obywatelskiej (w dostępnym miejscu oraz działających w dogodnych godzinach i mające kompetentny personel);
- zwiększona aktywność NGO's;

2. POLITYKA

- lepsze zaspokojenie potrzeb lokalnej społeczności tak, aby realne, oddolne potrzeby były realizowane;
- nie składanie obietnic bez pokrycia, mniej agresji w polityce i w życiu lokalnej społeczności;
- lepszy przekaz dla społeczeństwa od władz (bardziej przejrzysty);
- dialog polityka - społeczność lokalna np. piknik urzędniczy – urzędnicy opowiadają o swojej pracy;
- widoczny i odczuwalny rozwój państwa;
- partnerskie relacje z władzą;
- odbudowa zaufania społecznego na linii obywatel - władze;
- lepsze wsparcie instytucjonalne (oferowane przez państwo) dla osób chętnych zaangażować się (np. ulgi podatkowe);
- większa przejrzystość i uproszczenie mechanizmów grantowych, proceduralnych w państwie dająca poczucie, że nasza energia nie pójdzie na marne;
- bardziej zrozumiały przekaz informacyjny oraz zachęcanie do współpracy;

3. INNOWACJE

- innowacyjne rozwiązania dla obywateli (np. możliwość głosowania przez Internet);
- pełny dostęp do danych publicznych z wykorzystaniem nowych technologii (open source);

4. KORZYŚCI (materialne, osobiste)

- darmowe kupony na jedzenie, bilet do kina, mecz;
- upominki;
- satysfakcja ze swoich działań;
- poszerzenie horyzontów oraz kręgu znajomych;
- miłe, aktywne spędzenie czasu;

5. INNE

- rodzice zachęcający do aktywności demokratycznej;
- nie wrzucanie wszystkich członków grupy tradycyjnie stereotypizowanej do 1 worka (działalność w klubie kibica nie równa się kibol);

III. REKOMENDACJE: ZMNIEJSZENIE PRZESZKÓD – WPROWADZENIE ZACHĘT

JAK ZMNIEJSZYĆ BARIERY DLA AKTYWNEGO ZAANGAZOWANIA OBYWATELSKIEGO?

1. CO MOŻE (POWINNA) ZMIENIĆ WŁADZA [*Jak może się przyczynić do zmniejszenia przeszkód/barier?*]

- Zwiększenie przestrzegania praw człowieka;
- zwiększenie wolności słowa, możliwość wypowiedzenia się każdej osoby;
- zmniejszenie agresji, opresyjności władzy wobec obywateli (ze względu na zwiększający się zakres inwigilowania zachowania jednostki w społeczeństwie);
- umożliwienie, w pełni, realizacji praw obywatelskich;
- zwiększenie (podniesienie) kompetencji urzędników organów władzy publicznej (m.in. zmiana zasad rekrutacji na stanowiska urzędnicze – większe wymagania co do kompetencji urzędników);
- wprowadzenie jasnych zasad dotyczących wysłuchania obywatela na forum organów przedstawicielskich;
- zwiększenie mobilności punktów aktywizacji (brakuje centrów aktywności obywatelskiej, a jeśli już są – powstają w dużych ośrodkach i nie promieniają na mniejsze miasta. Postulat, by miały formę mobilną, zaglądały też do mniejszych ośrodków, organizowały działania i imprezy „w terenie”);
- zmiana struktury wykonywania inicjatywy obywatelskiej (wprowadzenie rozwiązań, które naprawdę pozwolą oddziaływać – przez inicjatywę obywatelską – na rzeczywistość; władza słucha społeczeństwa i bierze na poważnie jego wnioski, zajmuje się nimi);
- wydzielenie dodatkowych, osobnych środków z puli środków europejskich na aktywizację obywatelską;
- zwiększenie poziomu poczucia bezpieczeństwa (w tym polepszenia statusu ekonomicznego obywateli, wskazywano na fakt że poziom zabezpieczenia finansowego wpływa na ilość czasu jaki można poświęcić na angażowanie się w sprawy społeczne);
- zwiększenie kompetencji grup lokalnych w zakresie rozwiązywania problemów (np. rad osiedlowych; decydujących o losach lokalnych społeczności; przesunięcie części kompetencji w dół);
- zwiększenie kwot przypadających na poszczególne części budżetu obywatelskiego dla jednej jednostki (tak, by faktycznie można było dane rozwiązanie wprowadzić);
- przystosowanie ludzi do prawa/bezpieczeństwa/wiedzy/więcej spotkań;
- faktyczne wypełnianie składanych obietnic przez osoby pełniące lub ubiegające się o funkcje publiczne (lepiej mniej obiecać, ale to co faktycznie zadeklarowano wykonać w ramach swojego mandatu);
- zwiększenie zaangażowania w wykonywane obowiązki posłów/europosłów;
- zwiększenie otwartości decydentów;
- edukacja obywatelska - wprowadzenie edukacji obywatelskiej na wszystkich poziomach procesu edukacji;
- zmniejszenie opresyjności władzy;
- polepszenie statusu ekonomicznego obywateli;
- zmniejszenie nierównego traktowania w prawie; jednocześnie prowadzenie działań zwiększających przystosowanie (zrozumienie) przez obywateli prawa, które stają się co raz trudniejsze do ogarnięcia i stosowania w praktyce w sposób samodzielny;
- zwiększenie poziomu zaangażowania w wykonywanie obowiązków zarówno posłów jak i eurodeputowanych, co wiąże się ze zwiększeniem dostępności i otwartości na postulaty obywateli przez decydentów;
- przeciwdziałanie rozpraszaniu odpowiedzialności i jej ponoszenie za podejmowane działania;
- ograniczenie wydatków na eurodeputowanych i uzależnienie wydatkowania w zależności od efektów;
- nagradzanie aktywnych obywateli i organizacji działających na ich rzecz (na poziomie europejskim/krajowym/regionalnym) i umożliwienie im prowadzenia działań poprzez zwiększenie puli środków dostępnych dla NGO.

2. CO MOŻE ZMIENIAĆ SPOŁECZNOŚĆ?

- Promowanie aktywności obywatelskiej poprzez pokazywanie korzyści;
- połączenie działalności charytatywnej z aktywnością obywatelską innego rodzaju (bo działalność charytatywna jest najlepiej rozpoznawalna formą aktywności – ale przecież nie jedyną, o innych rodzajach aktywności obywatelskiej też warto głośno mówić; działalność charytatywna to nie jedyny nurt działalności obywatelskiej);
- forum internetowe (miejsce merytorycznej, poważnej dyskusji na temat aktywności obywatelskiej, możliwości wprowadzania zmiany – w jednym miejscu);
- zwiększenie puli aktywności – aktywność obywatelska to coś więcej niż działalność charytatywna, pomocnicza w trudnych sytuacjach życiowych;
- różnicowanie i wzmacnianie wolontariatu;
- przeciwdziałanie rozproszeniu odpowiedzialności;
- zwiększenie promocji – więcej promocji aktywności obywatelskiej przez pokazywania korzyści, udanych działań, wprowadzonych zmian...;
- otwarcie się bardziej „na zewnątrz”, dostrzeganie ludzi obok.

3. JAK MOGĄ ZADZIAŁAĆ GRUPY (INICJATYWNE)?

- wprowadzenie „lekcji optymizmu” w szkołach, łączących wiedzę z praktyką bycia aktywnym w społeczeństwie;
- aktywizacja osób starszych w zakresie zmiany mentalności, wyrównywania zasobów wiedzy i umiejętności praktycznych, koniecznych do aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym w XXI w.;
- zwiększenie (promowanie) rozwiązywania sporów poprzez dialog;
- rozszerzenie formuły wolontariatu – jeśli wolontariat to nie tylko pomoc osobom w trudnej sytuacji życiowej, chorym dzieciom – wolontariat może dotyczyć bardzo szerokich tematów (wolontariusz nie tylko „poświęcający się” dla innych).

4. WSPÓŁDZIAŁANIE I DIALOG [*Dla zmniejszania powstających napięć, szybkiego podejmowania tematów konfliktowych i rozwiązywania spraw spornych pomiędzy organami publicznymi a obywatelami*]:

- Przeznaczenie większej puli środków na (działalność) NGO;
- zmienianie prawodawstwa przy udziale społeczności, której one dotyczą, tak by zwiększyć udział obywateli w podejmowaniu decyzji (mniej technokracji);
- zwiększenie uprawnień Parlamentu Europejskiego (powinny rządzić nie tylko technokraci, Komisja Europejska i „grupy ekspertów”, ale Parlament Europejski – przedstawiciele wybrani przez ludzi; do pozycji takiej, jaka mają parlamenty narodowe; PE powinien być bardziej organem decyzyjnym);
- zmniejszenie wykluczenia przez język, wprowadzenie literalnego tłumaczenia nowych pojęć i dokumentów programowych/regulacji (zwłaszcza na poziomie Unii Europejskiej) na język prosty, jakiego używamy w życiu codziennym;
- piętnowanie języka nowomowy (tj. zrozumiałego dla urzędnika, niezrozumiałego dla przeciętnego człowieka);
- „zasysanie” wiedzy od społeczeństwa na temat rozwiązania danego problemu, a nie pytanie o jedynie opinie „specjalistów” (coś jak crowdfunding pomysłów, wiedzy społeczeństwa jako całości);
- wzrost transparentności i zwiększenie dostępu społeczności do informacji i danych publicznych;
- wprowadzanie nowych technologii poprzez e –usługi publiczne;
- zmniejszenie czasu na odpowiedź od organów publicznych (na zapytanie/wniosek obywatela);
- jasny przekaz danych statystycznych; zmniejszenie poziomu manipulacji danymi lub ich interpretacją;

- angażowanie na zasadzie CHCESZ a nie MUSISZ;
- zmniejszenie bariery postrzegania, że NIE ODZYWAM SIĘ, BO NIKT MNIE NIE SŁUCHA;
- wyrównywanie szans związanych z brakiem doświadczenia życiowego/ w danym zakresie;
- zwiększenie (budowanie) zaufania do NGO jako istotnego elementu budowania aktywnego

społeczeństwa;

- lepsze uczenie języków obcych, znajomość języka na poziomie pozwalającym na orientację w dokumentach UE jest bardzo mały;
- zmniejszenie obawy, że nie będę wysłuchany/-a, zostaną zignorowany/-a gdy zwrócę się ze swoim wnioskiem, potrzebą: działające i stosowane narzędzia wysłuchania publicznego w danym organie (np. przez radę gminy, powiatu);
- przekazywanie/promowanie dobrych przykładów działań aktywizujących i wskazywanie na korzyści stąd wynikające.

5. UJĘCIE MIĘDZYSEKTOROWE: Z CZEGO MOGĄ SKORZYSTAĆ I WŁADZE I SPOŁECZNOŚCI I GRUPY INICJATYWNE – A TAKŻE CO POWINNO BYĆ PRZEDMIOTEM WSPÓŁDZIAŁANIA I DIALOGU:

- Niedostateczna edukacja – więc niedostateczna aktywizacja osób młodych;
- tworzenie centrów aktywizacji obywatelskiej (dedykowanych aktywizacji obywatelskiej);
- wykorzystanie akcji SMS-owej do uaktywniania obywateli - prowadzenie akcji za pomocą SMS-ów na kształt funkcjonowania systemu powiadamiania ratunkowego, wykorzystywanych do aktywizacji obywatelskiej;
- celowana pomoc do konkretnych osób;
- równość traktowania – niestereotypowe postrzeganie i traktowanie różnych grup (np. kibic = kibol; uprzywilejowane grupy emerytalne);
- zmiana języka/ barier językowych/ zwiększanie komunikacji międzyludzkiej;
- niwelowanie dysproporcji, uprzywilejowanych grup;
- promowanie dobrych przykładów poprzez pokazanie korzyści;
- lokalne podsumowania (kontrola społeczna) – raz w roku politycy i inne podmioty korzystające ze środków publicznych sprawozdają swoje działania – a obywatele wysyłają do decydentów swoją opinię na temat ich pracy;
- pokazywanie profitów TU i TERAZ;
- wykorzystywanie efektu znajomych – wciąganie znajomych w aktywność obywatelską;
- zwiększenie roli referendów, wykorzystanie roli referendów, co przyczyni się do zwiększenia zaangażowania obywateli;

JAK WPROWADZAĆ ZACHĘTY DLA AKTYWNEGO ZAANGAŻOWANIA DEMOKRATYCZNEGO?

JAK? KTO? W JAKI SPOSÓB? Z KIM WSPÓŁPRACUJĄC?

Uczestnicy i Uczestniczki Forum określili tu 7 głównych obszarów tematycznych:

1. SPOSÓB INFORMOWANIA/ZACHĘCANIA [środki]

- za pomocą materiałów informacyjnych, promocyjnych, finansowanych przez sponsora – np. ulotki - rozdawać;
- za pośrednictwem mediów: Internet, TV, fora, prasa (artykuły, informacje prasowe);
- samochód z megafonem (jeżdżący po okolicy);
- spoty reklamowe, pokazujące, że bycie aktywnym to nie tylko praca, ale również zabawa;
- współpraca szkoła – rodzice (szkoła uczy aktywności; rodzice ją w tym wspierają);

- lokalni liderzy (osoby rozpoznawalne w danym środowisku, znane w regionie, np. youtuberzy, wolontariusze...);
- osoby „spinające” i „motywujące” – czyli liderzy zapraszający ludzi do działania, organizujący, zachęcający, motywujący...

- wprowadzenie do szkół osobnego przedmiotu czy organizacja kół pt. „edukacja obywatelska” (tj. dedykowanych temu tematowi; w miejsce poruszania/ nie poruszania tematu aktywności podczas innych zajęć, np. WOS);
- informowanie w formie (i w miejscu) zabawy – np. podczas festynów, festiwali, pikników...;
- szybkie rozpatrywanie różnych petycji, wniosków obywateli, a nie wkładanie ich do biurokratycznej „zamrażarki”;
- dostęp do ludzi, którzy chcieliby się zaangażować i pomóc zrealizować pomysł (którzy wiedzą jak, pomogą);
- uczenie umiejętności tworzenia informacji i rozpowszechniania informacji (np. tworzenia stron www);
- zmasowane, interaktywne kampanie społeczne (czyli: nie tylko oglądam spoty i czytam materiały – ale też np. mogę zagrać w grę);

2. KTO? [*Kto może skutecznie zachęcać do aktywności?*]

- lokalni liderzy (osoby rozpoznawalne w danym środowisku, np. youtuberzy, wolontariusze...);
- osoby „spinające” i „motywujące” – czyli liderzy zapraszający ludzi do działania, organizujący, zachęcający, motywujący...
- politycy (osobiście biorąc udział w różnych projektach promujących aktywność, np. w wycieczce rowerowej);
- rodzice, rodzina;
- wolontariusze
- organizatorzy (realizatorzy) projektów;
- (już) aktywni – wciągający w działania (jeszcze) nieaktywnych;

3. INFORMACJA [*Jaka powinna być? Gdzie powinna być?*]

- na billboardach;
- zostawianie informacji tam, gdzie są ludzie (np. w klubach, na basenach, na festynach, w galeriach...);
- skojarzona z czasem wolnym (aktywność demokratyczna to nie tylko praca);
- bardziej przejrzysta, bardziej dostępna, taka „na chłopski rozum” i „prosto i na temat”;
- jasne powinno być to, skąd można pozyskać pieniądze i w jaki sposób – gdy chce się zrealizować jakieś przedsięwzięcie (oddolne);
- mówienie o tym, kto zdobył, załatwili „środki z UE” (aktywnych) na realizację różnych przedsięwzięć, a nie tylko tego, że pieniądze „są z UE”;

4. MŁODZI [*Jak zachęcać do aktywności demokratycznej młodych?*]

- grupy rówieśnicze jako przekaznik informacji (to przez nie idą zaproszenia, informacje);
- realizowanie w szkołach, w ramach projektów szkolnych, również takich na temat Unii Europejskiej, aktywności obywatelskiej...;
- zachęcanie młodych ludzi do wyrażania swojego zdania, do konsultacji społecznych jak najwcześniej, (długo) zanim jeszcze nabędą prawa wyborcze;
- zachęcanie nieaktywnych przez tych (już) aktywnych;
- integracja młodzi – starsi (jako ci doświadczeni, mogący podpowiedzieć „jak?”); dialog – pokolenia ze sobą rozmawiają;
- promowanie pozytywnych przykładów, tego, co udało się osiągnąć (np. projekty w ramach wymian

młodzieżowych, staże w ramach Programu Erasmus);

- promowanie inicjatyw młodzieży, zachęcanie młodzieży przez pokazywanie efektów dotychczasowych prac – „jest fajnie!”;
- podkreślanie: uczestniczę = nabywam nowe umiejętności, kompetencje, zdobywam

doświadczenie...;

- skuteczne i słuchane młodzieżowe rady miast, mające realny wpływ na to, co się w ich środowisku dzieje;
- więcej ludzi młodych w „dorosłych” radach miast;
- działalność III sektora – zachęcanie do aktywności;
- praktyka: uczenie się w praktyce (a nie tylko w teorii), np. symulacje, wyjścia na sesje rady miejskiej itp.;
- inwestowanie w liderów, liderów opinii;

5. KORZYŚCI [*Jak je pokazywać?*]

- praktyka: uczenie się w praktyce (a nie tylko w teorii), np. symulacje, wyjścia na sesje rady miejskiej itp.;
- pokazywanie pozytywnych przykładów („zadziałało!”),
- pokazywanie dobrych praktyk: lidera, który coś osiągnął; osoby, która czegoś doświadczyła – „człowiek i jego dokonania”;
- za aktywność – inspirujące nagrody (takie, które przydadzą się na przyszłość, np. książka o robieniu projektów);
- atrakcyjne (w formie) zaproszenia do aktywności, jasno nazywające „co ja z tego będę mieć?”;
- pokazywanie, jak konkretna aktywność przełoży się na zmianę (na lepsze);
- satysfakcja. Będąc aktywnym – ma m satysfakcję, bo zachęciłem, bo zrobiłem...;
- pokazywanie korzyści – np. „co zyskasz, jak weźmiesz udział w tej debacie”;

6. POLITYCY, DECYDENCI [*Jak powinni działać?*]

- promują, firmują swoim nazwiskiem inicjatywy lokalne (oddolne);
- posłowie wychodzą do ludzi, są w biurach podczas dyżurów; biura są otwarte dla każdego; rozliczają się ze swojej pracy;
- „ściana informacji zwrotnej” dla polityka/ polityków – corocznie;
- narzędzia: więcej partnerstwa publiczno - prywatnego; międzysektorowego;
- narzędzia: więcej powierzania zadań publicznych:
- narzędzia: więcej regrantingu (pieniądze na działania są przekazywane „w dół”, do organizacji znającej lokalne potrzeby – która rozdysponowuje je pomiędzy różnych wykonawców zadań – zamiast centralnego rozdysponowywania środków);

7. INFRASTRUKTURA I PRZESTRZEŃ [*Dla aktywności*]

- więcej tzw. infrastruktury twardej: hal sportowych, siedzib dla organizacji pozarządowych, miejsc otwartych dla spotkań lokalnej społeczności...;
- więcej tzw. „infrastruktury miękkiej”: konkursów grantowych dla organizacji pozarządowych i grup nieformalnych i innych form wspierania organizacji pozarządowych; poszerzanie dostępu do nowoczesnych technologii, więcej/ skuteczniej stosowane/ lepiej działające narzędzia pytania o zdanie lokalnej społeczności...;

IV. ROLA ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH

Ponieważ wszyscy Partnerzy, zaangażowani w realizację projektu „Uaktywnij się!...” to organizacje pozarządowe, zdecydowaliśmy się dodać do tematów Krajowych Forów Obywatelskich dodatkowy obszar: dotyczący roli organizacji pozarządowych w zachęcaniu do większej aktywności demokratycznej, obywatelskiej.

JAKĄ ROLĘ POWINNY/ MOGŁY BY ODGRYWAĆ ORGANIZACJE POZARZĄDOWE W ZACHĘCANIU DO ZAANGAŻOWANIA DEMOKRATYCZNEGO?

Uczestnicy warsztatu widzieli rolę NGO w zachęcaniu do zaangażowania demokratycznego w 7 obszarach:

1. PRZEKAZYWANIE AKTUALNEJ INFORMACJI W ZAKRESIE SPOSOBÓW ANGAŻOWANIA SIĘ W ŻYCIE PUBLICZNE:

- Różnymi formami (Internet, spotkania bezpośrednie, warsztaty, konferencje, kampanie ect.);
- język! Rolą NGO jest „tłumaczenie” języka urzędowego na zrozumiały;
- informacja powinna zawierać komponent praktyczny, informować „do kogo się zwrócić”, „kto jest kim” w władzach lokalnych i „co może”;
- przekazywanie wiedzy powinno iść w parze z pokazywaniem jej zastosowania i wskazywaniem konkretnych możliwości i narzędzi zaangażowania;
- informacja powinna docierać do wszystkich obywateli na równych zasadach, a NGO powinny szczególnie dbać o informowanie wykluczonych;

2. EDUKACJA POZAFORMALNA POWINNA BYĆ SPOSOBEM NA SZERZENIE IDEI ZAANGAŻOWANIA SPOŁECZNEGO, JAKO ŻE Z JEJ ISTOTY WYNIKA WSZYSTKO TO, CO JEST POTRZEBNE, BY BYĆ AKTYWNYM: PRAKTYKA, AKTYWNOŚĆ, UCZENIE SIĘ PRZEZ DOŚWIADCZENIE, PARTYCYPACYJNOŚĆ, GRUPA ITD.

- Rolą NGO jest organizacja aktywnego uczenia się, zdobywania kompetencji potrzebnych do bycia aktywnym, „zarażanie” aktywnością;
- organizacja wolontariatu jako sposobu na nie tylko budowanie kompetencji, ale i bezpośrednia pomoc wykluczonym w uczestnictwie w życiu publicznym;
- NGO powinny współpracować ze szkołami, prowadzić edukację poza-formalną do szkół, pomagać budować kulturę uczestnictwa wśród młodych;
- pomoc w upodmiotowieniu obywateli, budowanie poczucia sprawczości;
- problemy: apolityczność NGO i uznawalność edukacji pozaformalnej;

3. WYKORZYSTANIE NARZĘDZI DEMOKRACJI BEZPOŚREDNIEJ I MONITORING (NACISK NA WŁADZĘ + WSPÓŁPRACA).

4. WSPÓŁPRACA NGO Z WŁADZĄ:

- Realizacja zadań publicznych, wspólne inicjatywy angażujące i aktywizujące obywateli;
- budowanie partnerstwa z władzami, stanowienie pomostu między społeczeństwem, a władzą, badanie potrzeb społecznych;
- zapewnienie obywatelom bezpośredniego kontaktu z władzą;

- organizacja obywatelskich ciał doradczych typu Rady, Fora, inicjatywy;
- zwiększenie roli NGO w życiu publicznym;

5. OFEROWANIE WSPARCIA DLA OBYWATELI:

- Udostępnianie przestrzeni, infrastruktury, czy know-how dla obywateli;
- doradztwo w zakresie korzystania z narzędzi demokracji bezpośredniej, np. konsultowanie petycji;
- wspieranie inicjatyw oddolnych, samoorganizujących się obywateli – wsparcie infrastrukturalne i merytoryczne;
- bezpośrednie angażowanie obywateli w inicjatywy pozarządowe;
- inkluzja – dbanie o włączanie wszystkich obywateli w życie publiczne, aktywizacja wykluczonych;

6. PRZYCZYNIANIE SIĘ DO ZBUDOWANIA ZAUFANIA PUBLICZNEGO PRZEZ POKAZANIE, ŻE „MOŻNA UCZCIWIE”. ZAUFANIE DO NGO WSPÓŁPRACUJĄCYCH Z WŁADZAMI POWINNO PRZENIEŚĆ SIĘ NA OGÓLNE ZAUFANIE PUBLICZNE, KTÓRE MOŻE ZWIĘKSZYĆ ZAANGAŻOWANIE SPOŁECZNE I POCZUCIE SPRAWCZOŚCI OBYWATELI:

- Zbudowanie „modelu współpracy między NGO” – budowanie współpracy, aliansów, sieci;
- zwyczaje transparentności i przepływu informacji między NGO;
- „autokontrola NGO” – wzajemne kontrolowanie się dla utrzymania wysokich standardów jakości współpracy;
- „lista aktywnych NGO” w regionie – „przesianie” organizacji-słupów.

7. OFERTA NGO POWINNA STANOWIĆ „WABIKI” DLA ZAANGAŻOWANIA SPOŁECZNEGO I POLITYCZNEGO OBYWATELI: TOWARZYSTWO, SOCJALIZACJA, ZDOBYWANIE DOŚWIADCZEŃ, KONTAKTÓW itd.

Opracowanie:
Agnieszka Dadak
Fundacja Alternatywnych Inicjatyw Edukacyjnych

Moderatorzy i Moderatorzki grup tematycznych:
Mateusz Dadak
Jerzy Kraus
Rafał Dadak
Agnieszka Dadak
Barbara Moś

Moderatorka Forum „Kreatywnie o Europie”:
Anna Chęć

Co-funded by the
Europe for Citizens Programme
of the European Union

PARTNERZY

realizujący projekt „Uaktywnij się! Zachęty dla aktywnego uczestnictwa w demokratycznym funkcjonowaniu Unii Europejskiej”:

